

Syndróm vyhorenia zdravotníckych pracovníkov ako rizikový faktor neefektívnej komunikácie s pacientmi vo vyššom veku

The burnout syndrome of healthcare workers as a risk factor for ineffective communication with older patients

Katarína Zrubáková^{1,2}, Mariana Magerčiaková¹

¹Fakulta zdravotníctva Katolícka univerzita Ružomberok

²Inštitút sociálnej práce a ošetrovateľstva MUDr. P. Blahu v Skalici, Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety

<https://doi.org/10.54937/zs.2025.17.2.19-24>

Abstrakt

Úvod: Syndróm vyhorenia môže zasadne ovplyvňovať pracovnú výkonnosť lekárov, sestier a iných zdravotníckych pracovníkov, ako aj ich prístup k pacientom. Môže zvyšovať i výskyt pracovných chýb a omylov. K rizikovým pracoviskám patria predovšetkým oddelenia chirurgie, neurochirurgie, neurológie, ortopédie, traumatológie, geriatric, jednotky intenzívnej starostlivosti.

Cieľ: Zistiť, ktorá kategória zdravotníckych pracovníkov je syndrómom vyhorenia najviac ohrozená a aké sú negatíva syndrómu vyhorenia na komunikáciu a podávanie informácií pacientom vyššej vekovej kategórie.

Materiál a metodika: Metódou výskumu bolo narrative review pomocou, ktorého boli vybrané a analyzované prehľadové práce, výskumy s použitím kvalitatívnych a kvantitatívnych metód a metaanalýzy. Celkový počet dokumentov bol 16. Časové rozmedzie 10 rokov.

Výsledky: Analýzou sme zistili, že syndrómom vyhorenia sú najčastejšie ohrození lekári, sestry, zdravotnícki asistenti. Rizikovým faktorom je nízke finančné ohodnotenie, nedostatok pracovníkov a zvýšená pracovná záťaž, hlavne počas obdobia pandémie COVID-19. Syndróm vyhorenia negatívne vplyva na schopnosť empatie, ovplyvňuje kvalitu interpersonálnych vzťahov ako aj podávanie informácií osobám vyššej vekovej kategórie. Nedostatok informácií zhoršuje digitálnu a zdravotnú gramotnosť ako aj compliance pacientov.

Záver: K realizácii preventívnych opatrení treba pristupovať zodpovedne, nakoľko syndróm má negatívny dopad nielen na komunikáciu a interakciu s pacientom, ale aj na celkovú kvalitu starostlivosti a vznik nežiaducich udalostí v zdravotníckych zariadeniach. V niektorých výskumoch aj na fluktuáciu alebo odchod zdravotníckych pracovníkov.

Kľúčové slová: Komunikácia. Narrative review. Pacienti vo vyššom veku. Podávanie informácií. Syndróm vyhorenia. Zdravotná gramotnosť. Zdravotnícki pracovníci.

Abstract

Introduction: Burnout syndrome can significantly affect the work performance of physicians, nurses and other healthcare workers, as well as their approach to patients. It can also increase the incidence of work errors and mistakes. Risky workplaces include, in particular, departments of surgery, neurosurgery, neurology, orthopedics, traumatology, geriatrics, and intensive care units.

Objective: To determine which category of healthcare workers is most at risk of burnout syndrome and what are the negative effects of burnout syndrome on communication and providing information to patients of an older age category.

Material and methodology: The research method was a narrative review, using which review papers, research with qualitative and quantitative methodology and meta-analyses were selected and analyzed. The total number of documents was 16. The time range was 10 years.

Results: The analysis revealed that physicians, nurses, and healthcare assistants are most at risk of burnout syndrome. Risk factors include low financial compensation, staff shortages, and increased workload, especially during the COVID-19 pandemic. Burnout negatively impacts to empathy, the quality of interpersonal relationships, and information provision to older patients. Lack of information impairs digital and health literacy, as well as patient's compliance.

Conclusion: The implementation of preventive measures must be approached responsibly, as the syndrome has a negative impact not only on communication and interaction with patients, but also on the overall quality of care and the occurrence of adverse events in healthcare facilities. In some studies, it also has an impact on the turnover or departure of healthcare workers.

Keywords: Communication. Narrative review. Older patients. Information provision. Burnout syndrome. Health literacy. Healthcare workers.

Úvod

Zdravotnícke povolania patria medzi pomáhajúce profesie spojené so zvýšeným profesionálnym stresom, ktorého dôsledkom môže byť syndróm vyhorenia. K hlavným príčinám jeho vzniku patria: vysoká náročnosť práce a zodpovednosť, práca s ľuďmi, dlhodobá telesná a psychická záťaž, ale aj odborné zameranie, spôsoby liečby, frekvencia kontaktov s pacientom a v neposlednom rade aj vlastnosti a osobnostné predpoklady zdravotníckeho pracovníka [1]; [2]; [3]. Syndróm vyhorenia sa najčastejšie vyskytuje na pracoviskách, ktoré sa zároveň vyznačujú zvýšenou fyzickou a psychickou náročnosťou. Patria

k nim kliniky a oddelenia chirurgie, neurochirurgie, neurológie, ortopédie, traumatológie, geriatric, jednotky intenzívnej starostlivosti, nemenej náročné sú špecifické liečebne pre dlhodobu chorých alebo špecializované rehabilitačné ústavy, v ktorých značnú časť hospitalizovaných tvoria pacienti vo vyššom veku s výrazným pohybovým deficitom, narušenou schopnosťou vykonávať sebaobslužné aktivity [4].

Syndróm vyhorenia u zdravotníckych pracovníkov má významný negatívny vplyv na kvalitu podávania informácií pacientom. Môže viesť k zhoršeniu komunikácie, zníženiu

empatie, zvýšenej podráždenosti a cynizmu, čo má za následok zníženie spokojnosti pacientov a potenciálne aj zhoršenie liečebných výsledkov, nárast pochybení a omylov pri terapii [5].

Výskumy orientované na syndróm vyhorenia sa zameriavajú na identifikáciu najviac ohrozených zdravotníckych pracovníkov ako aj na rizikové faktory podmieňujúce jeho vznik, aktuálne aj testujú preventívne opatrenia, resp. terapeutické stratégie.

Autori vedeckých štúdií [4]; [6]; [7] sa zhodujú, že k najviac ohrozeným zdravotníckym pracovníkom najčastejšie patria:

- lekári pracujúci na onkológii, chirurgii, anestéziológii, jednotkách intenzívnej starostlivosti, rehabilitačnom oddelení, všeobecní lekári a lekári pôsobiaci v akademických pozíciách,
- stomatológovia,
- zdravotnícki záchranári,
- sestry,
- pracovníci v oblasti duševného zdravia,
- študenti medicíny a ošetrovateľstva.

Výskumy rovnako poukazujú aj na negatívny vplyv enviromentálnych, demografických faktorov a za významný determinant bolo určené obdobie pandémie COVID-19 [8]; [9]; [10].

Podrobnejší prehľad o príčinách a negatívnych prejavoch syndrómu vyhorenia so zameraním na rizikovú skupinu- seniori a geriatrickí pacienti prezentujeme v texte nižšie.

Cieľ výskumu

- Zistiť, ktorá kategória zdravotníckych pracovníkov je syndrómom vyhorenia najviac ohrozená.
- Identifikovať ako vplýva syndróm vyhorenia na komunikáciu a podávanie informácií pacientom vyššej vekovej kategórie.

Metodika

Hlavnou metódou bolo narrative review a následná kvalitatívna analýza vedeckých prác a metaanalýz zodpovedajúcich kritériám výberu (komplexne spracovaná prehľadová alebo vedecká štúdia, obdobie, zameranie výskumu, súbor- pacient vo vyššom veku, zdravotnícky pracovník).

Súborom výskumu boli vedecké štúdie a metaanalýzy, v celkovom počte 16. Publikácie boli vyhľadane na základe zadania kľúčových slov- *burnout syndrome of healthcare workers, negative burnout syndrome of healthcare workers for reporting, burnout syndrome and providing information to older patients*, v databázach Scopus, Web of Science, Google scholar, Springerlink. Časové rozmedzie skúmaných súborov bolo 10 rokov, konkrétne od 2015 do 2025.

Výsledky výskumu

Prvotnou analýzou sme vyhľadali 53 prác, z ktorých po kritickom posúdení bolo komplexne hodnotených 16. Pri každom dokumente sme zisťovali obdobie a miesto realizácie, kto bol súborom výskumu, použitú metódu/y, dosiahnuté výsledky, respektíve odporúčania pre prax. Všetky základné údaje sú prehľadne spracované v Tabuľke 1.

Tab. 1 Výsledky analýzy vedeckých prác

Autor štúdie/ realizátor výskumu	Rok	Miesto realizácie/súbor výskumu	Použité metódy	Výsledky
Martinés, Mendes, Sevilla [11]	2015	Španielsko 20 zdravotníckych pracovníkov v komunitnej starostlivosti	Maslachov inventár vyhorenia Škála kognitívnej a afektívnej empatie Sociodemografické údaje	Významná pozitívna korelácia s vysokou veľkosťou efektu medzi vekom a empatickým stresom a medzi vekom a emocionálnym vyčerpaním. Vyhorenie znižuje schopnosť empatie voči ošetrovaným pacientom vo vyššom veku.
Messerotti et al. [12]	2016	Taliansko, nemocničné prostredie. 379 lekárov z dvoch univerzitných nemocníc v Taliansku.	Maslachov inventár vyhorenia – prieskum ľudských služieb	Lekári, ktorí sa cítili byť schopní v komunikačných úlohách (najmä pri dávaní zlých správ, prognóze) mali nižšie riziko vyhorenia. Takže komunikačné sebavedomie môže chrániť pred vyhorením.
Darban et al. [13]	2016	Irán Ústavné zdravotnícke zariadenia. 60 sestier.	Experimentálna štúdia pretest- posttest Maslachov inventár vyhorenia	Výcvik komunikačných zručností u sestier znížil vyhorenie (mieru aj intenzitu), porovnávali pred a po intervencii. To naznačuje, že dobré komunikačné nástroje môžu pomôcť – inde môže ich nedostatok zhoršovať stav.

Autor štúdie/ realizátor výskumu	Rok	Miesto realizácie/súbor výskumu	Použité metódy	Výsledky
Yuguero et al. [14]	2017	USA, primárna zdravotná starostlivosť. 267 lekárov a sestier.	Maslachov inventár vyhorenia, Jeffersonova škála empatie lekára	Lekári a sestry s vyššou empatiou, nízkou mierou vyhorenia, komunikovali primerane s pacientmi vo vyššom veku. Pozitívny vplyv na adhérenciu pacientov.
Robbins, Butler, Schenthaler [8]	2019	USA, primárna zdravotná starostlivosť. 26 poskytovateľov 80 pacientov vo vyššom veku s hypertenziou.	Kvalitatívna štúdia Polo štruktúrované rozhovory	U poskytovateľov s vyšším vyhorením sa znižuje schopnosť „budovania vzťahu“ (napr. empatia) pri komunikácii – čo je kritické pri chronických ochoreniach vyskytujúcich sa u starších pacientov. Syndróm vyhorenia negatívne vplyva na komunikáciu a podávanie informácii lekár-sestra-senior.
Foá et al. [15]	2020	Taliansko, zariadenia starostlivosti o seniorov. 32 zdravotníckych pracovníkov- sestry, fyzioterapeuti, zdravotnícki asistent.	Kvalitatívna štúdia, polo štruktúrované rozhovory, tematická obsahová analýza	Pracovná záťaž, vysoká zodpovednosť, skratenie doby odpočinku a nerovnosť v práci vytvárajú nespokojnosť. Nedostatočná mzda, pracovná záťaž, vysoká fluktuácia a silné emocionálne zážitky spojené so staršími ľuďmi zvyšujú stres.
Potard, Landais [16]	2021	279 sestier a asistentov pracujúcich v geriatrických zariadeniach.	Maslachov inventár vyhorenia, socioprofesionálne položky Klastrová analýza	Identifikovaných 5 profilov medzi sestrami a pomocným personálom starajúcim sa priamo o starších ľudí. To znamená, že vyhorenie má svoje špecifiká v geriatrickej – napr. osoby s menším skúsenosťami, rôznou dĺžkou kariéry vykazujú rozdielne dimenzie vyhorenia. Profilové rozdiely môžu znamenat' rozdiely v schopnosti komunikovať so seniormi. Menej skúsení profesionálni opatrovatelia boli náchylnejší na vyhorenie z hľadiska depersonalizácie.
Cam et al. [17]	2023	Veľká Británia, nemocnice, prepúšťanie seniorov. 23 zdravotníckych pracovníkov- lekári, sestry, farmaceuti.	Kvalitatívna štúdia, individuálne a skupinové rozhovory	Preťaženosť systému a množstvo pacientov s komplikovanými stavmi brzdia schopnosť poskytnúť kvalitnú komunikáciu – čo je jeden z mechanizmov, syndrómu vyhorenia.
Sharkiya et al. [9]	2023	Štúdie 2000-2023, Celkový počet- 7	Analýza štúdií, ktoré opisovali komunikačné stratégie zdravotníckich pracovníci v rôznych zdravotníckych zariadeniach a seniari. Hodnotenie podľa nástroja GRADE	Rôzne verbálne a neverbálne komunikačné stratégie pozitívne ovplyvnili všetky výsledky zamerané na pacienta. Efektivita komunikácie súvisí so spokojnosťou zdravotníckych pracovníkov.
Olorunfemi, Chika. [3]	2024	Univerzitná nemocnica v Makurdi- Nigéria. 150 sestier.	Validovaný dotazník	Vplyv pracovného stresu na pracovné správanie, ako je slabý pracovný výkon, agresívny postoj k pacientom počas ošetrovateľskej starostlivosti, neochota podávať informácie.

Autor štúdie/ realizátor výskumu	Rok	Miesto realizácie/súbor výskumu	Použité metódy	Výsledky
Alodhialah et al. [18]	2025	Saudská Arábia. 172 sestier pracujúcich v onkológii.	Arabská verzia Schutteho testu emocionálnej inteligencie, Kopenhagenský inventár vyhorenia a dotazník komunikácie zameranej na pacienta	Syndróm vyhorenia u onkologických sestier je spojený so zníženou kvalitou komunikácie, zatiaľ čo emocionálna inteligencia (EI) sa ukázala ako potenciálny ochranný faktor.
Khairi, Khaleefah [10]	2025	Analýza štúdií 2010-2024	Narrative review	Prispôbením komunikácie jedinečným potrebám jedincov môžu zdravotnícki pracovníci zvýšiť zapojenie pacientov, zlepšiť rozhodovanie a zabezpečiť dôstojnú starostlivosť.
Lu et al. [19]	2025	Lekári (105) a sestry (165) na JIS.	Prierezová štúdia, Maslach Burnout Inventory-General Survey	230 respondentov (85,19 %) malo mierne vyhorenie v práci a 34 (12,59 %) uviedlo ťažké vyhorenie v práci. Stres mal vplyv na podávanie informácií.
Hajizadeh et al. [5]	2025	Irán. Sestry a pacienti.	Hospital Survey of Patient Safety Culture Systematický prehľad s použitím Programu kritického hodnotenia	Syndróm vyhorenia má negatívny vplyv na interakciu predovšetkým s rizikovou skupinou pacientov, vrátane geriatrických. Stres koreloval so zhoršenou komunikáciou a nedostatočnou výmenou informácií.
Snyder et al. [7]	2025	Lekári a sestry v akútnej starostlivosti	Kvalitatívny výskum Focus groups	Vyhorenie a fluktuácia zamestnancov majú negatívny vplyv na starostlivosť o pacientov. Syndróm vyhorenia ovplyvňuje kvalitu poskytovania informácií seniorom a ich rodinným príslušníkom. Negatívne vplyva na zdravotnú gramotnosť.
Rafi et al. [20]	2025	Dokumenty. Sestry (14)	Kvalitatívna štúdia Obsahová analýza Polo štruktúrované rozhovory	Prijatie účinných opatrení na zlepšenie pracovných podmienok sestier povedie k poskytovaniu lepších služieb pacientom, a tým k zvýšeniu efektívnosti systému zdravotnej starostlivosti.

Ako z tabuľky vyplýva výskumným súborom v štúdiách boli sestry, lekári, pacienti vo vyššom veku, v jednom súbore to boli fyzioterapeuti a farmaceuti. Vo viacerých výskumoch bola aj kombinácia súborov, zameraná na rôzne kategórie zdravotníckych pracovníkov alebo na kategórie lekár, sestra, senior. Miestom realizácie boli zdravotnícke zariadenia- väčšie nemocnice a primárna/ambulantná starostlivosť. Boli použité kvalitatívne i kvantitatívne metódy a obsahová analýza. Z kvantitatívnych metód sa najčastejšie aplikoval Maslachov inventár vyhorenia v kombinácii so sociodemografickými údajmi a z kvalitatívnych- polo štruktúrované rozhovory.

Z výsledkov štúdií vyplynulo, že syndróm vyhorenia je spoločným problémom nielen v Európe, Ázii, ale aj na ostatných kontinentoch a patrí k aktuálnym problémom súčasného zdravotníctva, čo dokazuje aj počet štúdií za rok 2025, celkový počet 6.

Určili sme aj jeho negatívny dopad z hľadiska interakcie zdravotnícky pracovník- pacient vo vyššom veku a komunikácie, ktorý prezentuje Tabuľka 2.

Tab. 2 Negatíva syndrómu vyhorenia pre podávanie informácií

Syndróm vyhorenia a podávanie informácií
Vyhorenie vedie k horšej interakcii s pacientom, menej empatie, povrchná komunikácia
Podávanie základných a strohých informácií bez dostatočného vysvetlenia
Chyby pri poskytovaní informácií
Znížený záujem o pacienta
Negatívny vplyv na podporu zdravotnej a digitálnej gramotnosti u seniorov

Výsledky nám poukazujú, že vplyvom syndrómu vyhorenia sa znižuje schopnosť empatie a zhoršuje sa uspokojovanie psychosociálnych potrieb, ku ktorým patrí komunikácia a informovanie pacienta aj z dôvodu zníženia jeho strachu a úzkosti. V štúdiách publikovaných v roku 2025 bol uvedený aj negatívny vplyv na podporu zdravotnej a digitálnej gramotnosti pacientov vo vyššom veku.

Diskusia

Vyhorenie zdravotníckych pracovníkov je naliehavý problém, ktorý negatívne vplyva na ich zdravie, ale aj na celkovú starostlivosť o pacientov [15]. Môže mať vplyv na kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti, vrátane podávania informácií pacientom – najmä tých vo vyššom veku, ktorí majú špecifické potreby v oblasti komunikácie a porozumenia. Skúmanie rizík súvisiacich s vyhorením bolo cieľom nášho výskumu. Analýzou dokumentov sme zistili, že vyhorením sú najčastejšie ohrození zdravotnícki pracovníci, ktorí sú v priamom kontakte s pacientmi, pracujú na pracoviskách vyznačujúcich sa fyzickou a psychickou záťažou, nemajú adekvátne pracovné podmienky. Syndróm vyhorenia súvisí i s osobnostnými predpokladmi, predovšetkým vyššiu mierou empatie, schopnosťou komunikovať a odolnosťou voči stresu [19]; [20]. Z kategórie zdravotníckych pracovníkov sú jeho vznikom najviac ohrození lekári a sestry.

Druhým našim cieľom bolo identifikovať ako vplyva syndróm vyhorenia na komunikáciu a podávanie informácií pacientom vyššej vekovej kategórie. Podľa hodnotených zdrojov syndróm negatívne vplyva na schopnosť sústrediť sa a empatiu [14]. Vyhorený zdravotnícky pracovník má často zníženú schopnosť aktívne počúvať. Môže pôsobiť unavene, netrepežlivo alebo emocionálne odpojene, čo starší pacienti často vnímajú veľmi citlivo. Nedostatok empatie môže viesť k strohému, necitlivému alebo neosobnému spôsobu podávania informácií [7]. K ďalším problémom patrí skracovanie alebo vynechávanie dôležitých informácií, nedostatočné prispôbenie komunikácie veku a zdravotnému stavu pacienta, zhoršenie dôvery medzi pacientom a personálom. Aktuálne štúdie [5]; [7]; [20] poukazujú aj na negatíva súvisiace s podporou zdravotnej a digitálnej gramotnosti seniorov. Nesprávne podané alebo nepochopené informácie môžu viesť k nesprávnemu užívaniu liekov, neplneniu liečebného režimu, vyhýbaniu sa ďalšiemu kontaktu so zdravotníctvom.

Okrem údajov potrebných k naplneniu cieľov výskumu, sme zistili, že realizátori štúdií nielen identifikujú dopad syndrómu vyhorenia, ale navrhujú aj stratégie zlepšenia [20]; [10], prípadne modifikujú spôsoby jeho detekcie prispôbené miestu realizácie.

Benefitom zistení bolo aj využívanie kvalitatívnych metód – pološtruktúrované rozhovory, focus group, ktoré umožnia osobný kontakt s respondentom a individuálne nastavené kompenzačné opatrenia.

Záver

Údaje z prehľadových prác a výsledky štúdií potvrdili negatívny vplyv syndrómu vyhorenia, predovšetkým lekárov a sestier, na podávanie informácií pacientom vo vyššom veku. Zistilo sa, že syndróm má dopad aj na kvalitu života a liečby uvedených pacientov. Preto je veľmi dôležité vychádzať aj z uvedených nápravných aktivít, aby sa zvyšovala spokojnosť a bezpečnosť pacienta, ako aj jeho ochota spolupracovať pri liečbe.

Príspevok je čiastkovým výstupom projektu KEGA 002KU 4/2025 Digitálna zdravotná gramotnosť seniorov z perspektívy ošetrovateľstva a fyzioterapie.

Zoznam bibliografických odkazov:

- [1] Tupý, J. 2022. Syndróm vyhorenia u zdravotníckych pracovníkov. In Zdravotnícke štúdie. č. 2, s. 13-20. <https://doi.org/10.54937/zs.2022.14.2.13-20>
- [2] Obročníková, A., Majerníková, L., Gress-Halász, B. 2019. Syndróm vyhorenia ako determinant pracovnej výkonnosti sestier. In Pro lékaře. Dostupné na internete: <https://www.prolekare.cz/casopisy/pracovnik-lekarstvi/2019-1-2-1/syndrom-vyhorenia-ako-determinant-pracovnej-vykonnosti-sestier-113376>
- [3] Olorunfemi, O, Chika, OJ, 2024. Effect of Occupational Stress on Work Behaviors Perceived by Nurses at Benue State University Teaching Hospital Makurdi. In Indian Journal of Occupational and Environmental Medicine. https://doi.org/10.4103/ijoem.ijoem_7_23
- [4] Gazdíkova, K. 2017. Syndróm vyhorenia u zdravotníckych pracovníkov. In ViapRACTICA. Roč.14, č.4, s.178-185.ISBN1339-424X.
- [5] Hajizadeh, A. et al., 2025. Nurses' perception of Survey on Patient Safety Culture tool and its association with nursing-patient outcomes: a systematic review in Iranian hospitals. In BMC Nursing Article. <https://doi.org/10.1186/s12912-025-03305-4>
- [6] Xu, Jiaqi, et al. 2025. Nurses' burnout and patient safety culture: The moderating effect of structural empowerment. In *Journal of Advanced Nursing*. Article 2025. <https://doi.org/10.1111/jan.16363>
- [7] Snyder, RL. 2025. Exploring burnout and staff turnover among acute care nurses and physicians during the COVID-19 pandemic: Insights from a qualitative assessment. In Plos one. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0319390>
- [8] Robbins, R., Butler, M., Schoenthaler, A. 2019. Provider burnout and patient-provider communication in the context of hypertension care. In *Patient Educ Couns*. 102(8):1452-1459. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2019.03.014>
- [9] Shaekiya, SH. 2023. Quality communication can improve patient-centred health outcomes among older patients: a rapid review. In *BMC Health Services Research*. 23 (886). Dostupné na internete: <https://bmchealthservres.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12913-023-09869-8>, <https://doi.org/10.1186/s12913-023-09869-8>
- [10] Khairi, MA, Khaleefah, MA, 2025. Enhancing Communication with Older Adults with Cognitive Impairment in Healthcare Settings. In *Iraqi Journal of Community Medicine*. 38(2): p 107-111. https://doi.org/10.4103/IRJCM.IRJCM_2_25
- [11] Martinez, J.P., Mendez, I., Garcia-Sevilla, 2015. Burnout and empathy among professional caregivers of elderly. In *Eur. J. Investig. Health Psychol. Educ*. 5(3), 325-333. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.3390/ejihpe5030029>
- [12] Messerotti, A. et al. 2020. Investigating the association between physicians self-efficacy regarding

- communication skills and risk of “burnout”. In *Health and Quality of Life Outcomes*. 18 (1): 271.
<https://doi.org/10.1186/s12955-020-01504-y>
- [13] Darban, F. et al. 2016. Effect of Communication Skills Training on the Burnout of Nurses: A Cross-Sectional Study. In *J Clin Diagn Res*. 10(4):IC01-IC04.
<https://doi.org/10.7860/JCDR/2016/19312.7667>
- [14] Yuguero, O. et al., 2017. Occupational burnout and empathy influence blood pressure control in primary care physicians. In *BMC Family Practice*. 18 (1):63.
<https://doi.org/10.1186/s12875-017-0634-0>
- [15] Foá, Ch. et al. 2020. Job satisfaction, work engagement and stress/burnout of elderly care staff: a qualitative research. In *Acta Biomed*. 91(12-S):e2020014.
<https://doi.org/10.23750/abm.v91i12-S.10918>
- [16] Potard, C., Landais, C. 2021. The use of cluster analysis to identify different burnout profiles among nurses and care assistants for older adults. In *Geriatric Nursing*. 42 (5): 1135-1142. Dostupné na internete: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0197457221002652>,
<https://doi.org/10.1016/j.gerinurse.2021.07.005>
- [17] Cam, H. et al. 2023. The complexities of communication at hospital discharge of older patients: a qualitative study of healthcare professionals' views. In *BMC Health Services Research*. 23 (1): 1211.
<https://doi.org/10.1186/s12913-023-10192-5>.
- [18] Alodhialah, AM., 2025. The relationship between oncology nurses' emotional intelligence, burnout, and patient-centered communication: a cross-sectional study. In *BMC Nursing*. 24 (1150). Dostupné na internete: <https://bmcnurs.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12912-025-03780-9>,
<https://doi.org/10.1186/s12912-025-03780-9>
- [19] Lu XL et al. 2025. Knowledge, attitude, and practice towards occupational burnout among doctors and nurses in intensive care unit. In *Frontiers in Public Health*. 13.
<https://doi.org/10.3389/fpubh.2025.1480052>
- [20] Rafi, BM, 2025. Understanding Stress Coping Strategies Among Nurses Providing Care for COVID-19 Patients: A Qualitative Study. In *Mental Illness*. Article 2025.
<https://doi.org/10.1155/mij/3613877>

Kontakt:

PhDr. Katarína ZRUBÁKOVÁ, PhD. univ. docentka KU
Fakulta zdravotníctva KU Ružomberok
Nám. A. Hlinku 48, 036 01 Ružomberok
e-mail: katarina.zrubakova@ku.sk